UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rev: Et Eximii Patris P. Francisci Aloysii Kamperger E Societate Jesu Ss: Theologiæ Doctoris ejusdémque olim in Carolo-Ferdinandæa Universitate Pragensi Professoris Publici & Ordinarij Dein ...

Kamperger, Franz Alois

Eystadii, 1705

Articulus II. An Angelus possit moveri localiter? & quomodo?

urn:nbn:de:hbz:466:1-84291

Visual Library

ticuli. Ratio expositionis illius est, quia aliàs doctrina S. Doctoris diminuta esset, & inefficax, ut patet ex probat: conclus: Quibus adhuc plures addo, quæ sequuntur: 1. Quia DEUS est ubique præsens per essentiam; atqui in quantum est præsens per essentiam, non operatur, sed tantùm, in quantum est præsens per potentiam; ergo & Angelus potest esse præsens alicubi, quin operetur. 2. Etiam res corporeæ agunt aliquando in corpus, in quo locantur, & tamen non existunt tunc in loco per operationem, ergo neque Angeli. 3. Anima non est in corpore per operationem immanentem, ergo neque Angelus in loco per operationem transeuntem. 4. Angelus non est in loco per cognitionem intuitivam loci; ergo nec per operationem in locum: quòd enim cognitio contingat solùm locum intentionaliter, non refert: quia etiâ sic contingit locum per volitionem, quâ se applicat ad agendum, & tamen (nam ita docet Joan: à S. Thoma) per illam est aliquomodo physicè in loco. 5. Quia ex hac sententia sequitur, Angelum posse esse simul in cælo & in terra, quod est contra PP. quia potest operari in cælo, v. g. lucem, ut ponunt adversarij, vel occultam qualitatem; & simul in terra, v. g. motum, cùm hi duo effectus non superent virtutem adæquatam Angeli operativam, nec dari possit ulla ratio sine petitione principij, cur id non possit? suppositô, quòd Angelus non sit in loco, independenter ab operatione. 6. Quia sequeretur, Angelum posse esse simul in pluribus locis inadæquatis discontinuis, quia potest simul operari in plura corpora discontinua, ut quidem concedunt plerique Thomistæ, ex hoc verò sequitur ulterius, quod dicebamus, posse simul operari in cælo, & in terra, & consequenter esse utrobique: sicut in nostra sententia, admissô, quòd Angelus possit esse in pluribus locis inadæquatis discontinuis per ubi intrinsecum, sequeretur illum simul posse esse in cælo, & in terra, ut suprà in R. ad primam diximus. 7. Quia potest Angelus non mutare operationem, vel mutare locú, & non mutare operationem. Primum patet in Angelo existente in cubiculo, & movente aliquod corpus, modò sursum, modò deorsum. Secundum patet in Angelo, hominem euntem comitante, & toto eo tempore idē in illo phantasma excitante, & humores cōmovente. Omitto plura studio brevitatis. Solùm addo, quædam ex his, & suprà factis argumentis probare, Angelos non esse per operationem in loco, tanquam per ipsum ubi formare, alia verò probare, operationem, nequidem esse rationem formalem, & fundamentum proximum, cur Angelus sit in loco: utroque enim sensu sententiam illam docent Thomistæ.

ARTIC. II. *An Angelus possit moveri localiter? & quomodo?*

Resp. posse moveri, & quidem tam à se, quàm ab alio. Probatur 1. pars, quòd Angelus possit moveri localiter, 1. ex Scriptur: ubi sæpissimè dicuntur Angeli: *accedere, recedere, descendere, intrare, exire, pelli, &c.* & speciatim Apocal: 12. & Lucæ 10. dicitur, diabolus ita cecidisse de cælo, ut locus illius non sit ampliùs inventus in cælo; quæ omnia, cùm nihil obstet, propriè intelligenda sunt. 2. Ex PP. qui idem docent, nam Nazianz. orat. 34. ait Angelos *omnia loca peragrare*. Tertul. Apologet: c. 22. esse *spiritus alites*, propter celeritatem, videlicet motûs. Hieron: l. contra Vigilant: *toto vagari orbe*. Chrysost: hom: 3. in ep: ad Hebr: *loca mutare, & prioribus, in quibus sunt, dimissis, ad alia venire, in quibus non erant, &c.* 3. Ratione Theologicâ: nam fide certum est, animam Christi realiter descendisse ad inferos, relictis his locis superioribus; idem autem quo ad hoc, est de Angelis. 4. Quia Angelus non est ubique, sed in loco certo, & determinato, neque est ratio dicendi, illum affixum esse immobiliter loco eidem. 5. Quia Angeli ordinantur ad diversa ministeria Universi, ad quæ opus est motu locali ipsorum, cùm non possint agere in distans, actione materiali, & corporeâ. 6. Quia sunt mobiles, & mutabiles quoad intelligendum, & volendum, ut suprà dictum est, cur ergo non etiam quoad locum.

Prob: 2. pars, quòd Angelus possit moveri à seipso. 1. Iterum ex Scr: & PP. qui ijsdē verbis, *veniendi, accedendi, abeundi, ingrediendi, ambulandi, &c.* utuntur, loquentes de motu Angelorum, quibus utuntur loquentes de motu hominum, vel animalium moventium seipsos. 2. Quia suppositô, quòd res capax sit motûs localis (ut esse ostendimus Angelos) perfectius est moveri è seipso, & ab intrinseco, quàm ab alio, & extrinsecè; ergo non est negandum Angelis, adeò perfectis. 3. Omnia viventia vitâ cognoscitivâ habent virtutem locomotivam sui, cur non ergo Angelus? 4. Quia Angeli sunt capaces motûs localis ex dictis, habentque intellectum & voluntatem, quibus possunt cognoscere, & velle præsentiam in hoc, vel alio loco, ergo etiam habent potentiam locomotivam sui: nam aliàs frustra ijs natura appetitum mutandi loca dedisset. 5. Si Angelus non potest moveri à seipso, multò minùs poterit ab alio Angelo; ergo, cùm nihilominus sit capax moveri, debebit moveri à solo DEO, quod est absurdum: tum, quia non est recurrendum frustra ad solum DEUM, tanquam ad causam, quando effectus convenienter refundi eti-

am potest in causam creatam; tum, quia hoc indicat magnam imperfectionem in Angelis; tum, quia omnis dæmonum motus localis ordinatur ad pravum finem, v. g. in perniciem hominum, absurdum autē est dicere, solum DEUM dæmonem quasi ducere ad perversas suas intentiones exequendas. 6. Quia Angelus potest seipsum movere quoad intellectum, & voluntatem, procedendo ab una cognitione & volitione ad aliam, ergo etiam quoad locum. 7. Quia potentia locomovendi seipsum, neque est perfectio excedens naturam angelicam, cùm conveniat naturæ inferiori, videlicet animæ rationali, ut patet in anima Christi descendente ad inferos, neque imperfectio dedecens Angelum; tum, quia minùs imperfectum est moveri à seipso, quàm tantū ab alio, quod tamen conceditur Angelis; tum, quia si non dedecet Angelum potentia se movendi per intellectum, & voluntatem, neque dedecere potest potentia se movendi quoad locum; tum denique, quia non magis distat Angelus ab anima rationali, quàm homo à bruto; atqui hominem non dedecet communicare in potentia se movendi localiter motu corporeo cum bruto; ergo neque Angelum cum anima rationali movendi se localiter motu incorporeo, & spirituali.

Probatur 3. pars, quòd Angelus possit moveri ab alio Angelo. 1. Ex Script: Luc: 16. ubi dicitur Lazarus, seu anima Lazari portata ab Angelis in sinum Abrahæ: quod de latione, & motione locali propriè dicta intelligi debet, cùm nihil obstet. Idem autem est de Angelis, ergo &c. 2. Quia unum corpus potest moveri localiter ab alio corpore, & corpus ab Angelo; ergo etiam Angelus unus ab alio Angelo, cùm major sit proportio inter Angelum, & Angelum, quàm inter Angelum & corpus, & non minor, quàm inter corpus, & corpus. Aliud est de calore, v. g. qui per accidens potest imprimi ab Angelo corpori, licèt non possit imprimi alteri Angelo. Disparitas enim est: quia aliunde ostenditur Angelum esse incapacem recipiendi caloris (ut patebit Q. 10. art: 3.) non item motûs localis; aliàs argumentum probaret, Angelum neque à se neque à DEO moveri posse, sicut nec à se, nec ab alio potest calefieri. 3. Quia Angelus potest moveri à motore extrinseco, v. g. à DEO, cùm motio localis non sit per se, & intrinsecè actio vitalis; ergo etiam ab alio Angelo, cùm ad hoc non requiratur necessariò virtus infinita, & divina. 4. Quia inter Angelos datur prælatio, & potestas superiorum in inferiores, non minùs, quàm inter corpora cælestia, & terrestria, ut rectè docet Glossa in 1. Corinth: & D. Thom: 1. p. q. 109. a. 2. hæc autem potestas non est moralis, se juurisdictionis, & dominij, cùm fundetur in majori perfectione naturali Angelorum, quæ non sufficit ad potestatem jurisdictionis, ergo est potestas physica in ordine ad aliquid physicè efficiendum in Angelis inferioribus; hæc autem potestas physica unius Angeli in alium non potest intelligi, nisi quoad motum localem, vel violentam detentionem in loco: sola enim illuminatio, & directio intellectualis, quam Angelus superior præstare potest inferiori, non sufficit, quia etiam unus homo, qui non habet potestatem physicam in alium, illuminare, & dirigere potest intellectualiter alium. 5. Et est confirmatio præcedentis: Angelus superior habet potestatem in inferiorem, sive illa sit moralis, seu jurisdictionis, sive physica: neutra autem potest esse efficax, nisi superior habeat aliquàm vim physicam coactivam, & quasi coërcitivam in inferiorem, casu quo hic resistat, & repugnet: hæc autem vis iterum intelligi non potest in Angelis, nisi quoad motum localem, aut, si quid præterea physicum imprimere potest superior inferiori, idem à pari dici poterit de motu locali, vel violenta detentione in loco. 6. Angelus potest violentè affigere loco alterum Angelum, ut patet ex Tob: 8. ubi dicitur Raphaël religâsse dæmonium in deserto, idque naturaliter, cùm nulla sit necessitas refugiendi ad miracula: ergo etiam potest illum movere loco. 7. Quia nec absolutè, nec loquendo naturaliter, ex ullo capite repugnat, ut Angelus, vel immediatè producat in altero Angelo ubi intrinsecum, vel, ut imprimat illi impulsum spiritualem productivum ipsius ubi: si enim datur motus localis spiritualis ex dictis, non est ratio, cur dari non possit similiter impulsus spiritualis, id est, qualitas quædam productiva, aut saltem exigitiva novi ubi spiritualis, in eo, cui impressa fuerit; atqui utrumlibet istorum sufficit ad movendum Angelum, ergo &c.

Sed contra I. Nullum indivisibile potest moveri, ut docet Philosoph: 6. Physic: & ratio est: quia omnis res dum movetur, partim est in termino à quo, partim in termino ad quem: si enim est merè in termino à quo, non movetur, si autem est merè in termino ad quem, jam non movetur, sed motum est; atqui res non potest esse partim in termino à quo, partim in termino ad quē, nisi habeat partes, sitque divisibilis, ergo nullum indivisibile potest moveri. Subsumo: atqui Angelus est indivisibilis, ergo nequit moveri. *Confirm:* Motus est actus imperfecti juxta Philos: 3. Physic: est enim actus entis in potentia, prout in potentia; prout autem est aliquid in potentia, est imperfectum; sed Angelus, præsertim beatus, non est imperfectus, ergo &c. 2. Motus localis est propter indigentiam; sed Angeli, saltem sancti non habent indigentiam, ergo

&c.

&c. 3. Authoritate Augustini l. 8. in Genes. c. 20. docentis; DEUM movere *Angelos* per tempora tantùm, corpora verò per tempora, & loca. ℟. Nullum indivisibile terminativum quantitatis, quale est punctum, movetur; Transf: hoc enim necessariò est in puncto loci similiter indivisibili, ac proinde nequit esse partim in termino à quo, partim in termino ad quem. Nullum indivisibile præcisè secundùm substantiam, uti est *Angelus*; Neg: Tale enim indivisibile potest esse in loco divisibili, per ubi intrinsecum divisibile, ut suprà art: 1. ad 4. de Angelo dictum est, adeóque potest esse partim in termino à quo, occupando partim prioris loci, quem deserit, partim in termino ad quem, occupando partem loci posterioris, quem acquirit; non quidem partialitate substantiæ, quæ est impartibilis, sed partialitate ubicationis partialis, & divisibilis. *Ad 1. Confirmat:* ℟. *iterum* 1. Motus continuus, qualis est necessariò corporum, est actus imperfecti; Conc: per hunc enim motum res, quæ movetur, est partim in termino ad quem, partim in potentia ad illum; motus discretus, vel instantaneus qualis est *Angeli*; Nego: per motum enim discretum, tota res successivè est in toto termino à quo, & ad quem; per motum verò instantaneum, tota est simul in toto termino ad quem, de quo infrà. ℟. 2. *admissâ Major: dist: Minor:* Angeli sunt perfecti substantialiter; Conc: accidentaliter, in omni genere; Neg: Aliàs *Angeli* neq; possent moveri per intellectum, & voluntatem; intelligendo aliquid & volendo de novo: unde, sicut hi motus non repugnant perfectioni illorum, ita neque motus localis. *Ad 2.* ℟. Motus localis est propter indigentiam vel rei motæ, vel alterius; Conc: tantùm rei motæ; Neg: & *Neg: Conseq:* sicut enim corpora cælestia moventur, non propter bonum, & indigentiam suam, sed propter bonum, & indigentiam Universi, cui deserviunt; ita motus Angeli non est propter bonum, & indigentiam propriam, sed propter bonum nostrum: *omnes enim sunt administratorij spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis.* Heb: c. 1. *Ad 3.* ℟. *Augustinum* loqui de motu locali, quo loca replentur; & qui conjunctam habet circumscriptionem localem, ut patet ex initio ejusdem capitis. Nam idem S. Doctor l. 9. ejusdem operis c. 14. in fine fatetur, *Angelos movere se per tempus, & loca agilitate mirabili.*

II. Si *Angelus* potest moveri localiter, vel tantùm potest moveri inter terminos positivos, amittendo unum locum, & acquirendo alterum, vel etiam inter terminos privativos, amittendo unum locum, & nihil acquirendo novi loci, vel acquirendo aliquid novi loci, & nihil perdendo antiqui loci. Non primum: quia si Angelus potest sic moveri localiter, non tantùm potest mutare locum suum adæquatum in alium adæquatum, sed etiam inadæquatum in adæquatum, & vicissim; quia, cùm *Angelus* sit totus in toto loco, & totus in singulis partibus; non sit autem necessariò determinatus ad locum certum, poterit pro libitu, modò minuere locum, occupando inadæquatum, modò augere, occupando adæquatum, atqui mutando locum adæquatum, necessariò movebitur Angelus inter terminos positivos, acquirendo locum, & admittendo locum, ut per se patet; mutando autem locum inadæquatum in adæquatum, vel vicissim, moveri poterit inter terminos privatos: in primo enim casu acquiret locum, non necessariò perdendo aliquid loci, sed addendo tantùm partem novi, in altero autem perdet aliquid loci, non necessariò acquirendo aliquid novi loci, sed tantùm retinendo partem antiqui; ergo &c. Non secundum: quia sequeretur, ubi angelicum esse divisibile, & habere partes extensas; sequela autem videtur absurda: tum, quia impossibile videtur in subjecto spirituali, & indivisibili, quale est Angelus, recipi accidēs divisibile, & extensum quoad locum; hoc enim proprium est accidentis corporei: tum, quia sic *Angelus* non esset totus in toto loco, & totus in qualibet parte, sed haberet partem in parte. ℟. *Angelum* utroque modo moveri posse propter rationem positam in objectione. Ad rationem oppositam contra 2. partem ℟. 1. *Neg: utramque sequelam*: ut enim *Angelus* acquirat novum locum extrinsecum (de hoc enim in præsenti loquimur) nihil perdendo antiqui, vel ut perdat aliquid antiqui, nihil acquirendo loci novi, sufficit ubi indivisibile formaliter, divisibile verò virtualiter, & æquivalenter, id est, tale, quod similiter, sicut substantia Angeli, sit totum in toto, & totum in quavis parte, prout art: 1. ad 4. dictum est: nam instanti A. v. g. per ubicationem ex essentia sua determinatam ad spatium hujus cubiculi, ita, ut sit tota in illo toto, & tota in quavis illius parte, Angelus erit præsens toti cubiculo, instanti B. verò per aliam ubicationem determinatam essentialiter ad spatium dimidij tantùm cubiculi, erit præsens tantùm dimidio cubiculo, vel è converso; adeóque perdet aliquid loci antiqui, nihil acquirendo novi, vel è contra. ℟. 2. *admit: 1. sequel:* in qua nihil est absurdi: nam, licèt diversitas, & extensio quantitativa, id est, talis, quæ habet adjunctam impenetrabilitatem cum alijs corporibus, & quæ oritur merè ab intrinseco, & ex speciali repugnātia partium inter se, in ordine ad eundem locum, sit propria accidenti corporeo, non tamen divisibilitas, & extensio quælibet: sicut è contrario, licèt aliqua indivisibilitas

quoad

quoad locum, & carentia extensionis sit propria spiritui, illa nimirum, quæ fundatur in carentia partium, & quantitatis, non tamen carentia extensionis quælibet, ut patet in Corpore Christi in Eucharistia. Similiter licèt repugnet aliquid divisibile, & extensum subjectari in indivisibili terminativo quantitatis, quale est punctum in continuo, quod non potest existere, nisi in puncto loci indivisibili, non repugnat tamen subjectari in indivisibili substantialiter, sive in substantia spirituali, quæ potest respondere loco divisibili, existendo tota in toto, & tota in quavis parte.

III. Omne, quod movetur, ab alio movetur: si enim moveret aliquid seipsum, esset simul in potentia, & in actu, quia, quod movet, est in actu, quod verò movetur, in potentia; ergo Angelus non potest movere seipsum. Sed neque potest moveri ab alio, quia hoc videtur esse proprium corporum; ergo nullo modo potest Angelus moveri localiter. R. *Dist: antec:* Omne, quod movetur, movetur ab alio, partialiter, nimirum à causa prima concurrente, Conc: totaliter, Neg: aliàs nulla darentur viventia, & Angelus nec posset se movere intelligendo, & volendo. *Ad probat: dist: assumtum.* Esset simul in potentia, & in actu ejusdem generis, & secundùm idem; Neg: in potentia, & actu diversi generis, & secundùm diversa; Conc: esset simul in potentia formali, & in actu virtuali; esset in potentia recipiendi per suam substantiam, & esset in actu per potentiam locomotivam superadditam &c. Vide dicta Q. 2. art: 2. ad 2. *Ad alterum Neg: assumpt: & probat:* Cùm enim dicitur: moveri ab alio, esse proprium corporum, vel est sensus, sola corpora posse moveri à motore extrinseco; & hoc non: quia sic Angelus nec à DEO moveri posset, quod falsum est: vel significat, sola corpora posse moveri à tali motore extrinseco, id est, ab Angelo, & sic petitur principium.

Artic. III. *An Angelus possit moveri ad locum distantem sine transitu per medium? an in tempore continuo? an in discreto? an in instanti?*

R. *Esse. Posse. Probatur* I. *pars.* Quia hoc videtur esse conformius PP. docentib⁹, Angelos subitò, & summa celeritate, ubicunque voluerint, adesse, *in momento esse ubique, totum orbem illis locum unum esse, &c.* (vide Tertull: Apologet: c. 22. Hieronym: l. contra Vigilant: aliòsque) est autem imperceptibile, in momento illos posse esse nunc in cælo, nunc in terra, si transitu per medium opus habeant; ergo. 2. Quia Angelus potest in quacunque distantia loqui alteri Angelo, imprimendo illi per modum objecti speciem intelligibilem cogitationis suæ internæ, ut art. 6. dicetur, nihil interim agendo per medium, cùm medium non sit capax specierum intelligibilium recipiendarum, ergo etiam sic poterit producere in altero Angelo ubi intrinsecum spirituale, movendo illum localiter, ergo à fortiori in se ipso, collocando repentè se in loco distante, non producendo ullum ubi per medium. 3. In spatio intermedio duo possunt considerari, videlicet locus realis, seu corpus, & locus imaginarius; atqui motus, & ubicatio Angeli, cùm sint spirituales, non dependent per se à corpore, multò minùs à spatio imaginario, quod nihil est; ergo nihil impedit illum moveri, & producere sibi ubi, absque transitu per medium. 4. Angelus existens in loco suo adæquato, potest subitò se contrahere ad punctum, non destruendo priùs successivè suum ubi per medium, sicut potest subitò se ponere simul & semel in loco novo adæquato, vel è contra existens in puncto, potest subitò extendere se ad locum adæquatum, non producendo priùs ubi per medium, sicut subitò potest locum suum priorem adæquatum adæquatè deserere; ergo idem dici potest de duobus locis adæquatis. 5. Necessitas transeundi per medium, fundatur in eo, quòd res aliqua componatur ex partibus constituentibus magnitudinem continuâ: cùm enim modus operandi sequatur modũ essendi, res divisibilis, & continua non potest se movere, nisi divisibiliter, & continuè, adeóque per medium: nam, ut Philos: 5. & 6. Physic: medium est id, in quod priùs venit, quod continuè mutatur, quàm in quod mutatur ultimum; atqui in Angelo cessat hæc necessitas, ergo. 6. Si anima pro libitu suo, posset de corpore suo migrare in aliud, posset immediatè informare corpus distans, non informando priùs corpora alia intermedia; ergo etiam poterit Angelus constituere se præsentem immediatè corpori distanti, non priùs præsentando se corpori intermedio.

Probatur II. *pars.* Quia probabile est ubicationem Angeli esse divisibilem, ut suprà dictum est: atqui hoc supposito, ex nullo capite repugnat, acquirere illam divisibiliter, & successivè, partem post partem, existendo v. g. priùs in loco minore, & successivè se extendendo quasi ad majorem, vel existendo priùs in majore, & contrahendo se successivè ad minorem; hoc autem est moveri in tempore continuo, ergo &c. Quòd si Angelus existit in loco per ubicationem indivisibilem, (quod similiter probabile est) aliter erit discurrendum: quia res indivisibilis non potest acquiri, vel perdi divisibiliter, & successivè, sed indivisibiliter & simul, adeóque non in tempore continuo